Nr. 15. Toruń, dnia 7-go maja 1927 r. Rok VII.

DZIENNIK URZĘDOWY

Województwa Pomorskiego.

Adres Redakcji i Administracji „Dziennika Urzędowego": Pomorski Urząd Wojewódzki, Toruń.
Prenumerata kwartalna 3 złote. — Cena ogłoszeń: wiersz łamowy 60 gr.

TREŚĆ:

OBWIESZCZENIA I KOMUNIKATY.

57.

POMORSKIE STOWARZYSZENIE UBEZPIECZEŃ W TORUNIU.

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZEŃ OD GRADOBICIA.

A. Zakres działalności.

I. Przedmiot ubezpieczenia.

§ 1.

Pomorskie Stowarzyszenie Ubezpieczeń zgodnie z przepisami w poniższych warunkach wyszczególnionemi, na podstawie umowy ubezpieczenia wynagradza szkody zrządzone na ubezpieczonych ziemiopłodach przez dowodnie stwierdzone gradobicie.

§ 2.

Ubezpieczone mogą być tylko rośliny polne. Nie przyjmuje się do ubezpieczenia ogrodowizn, jako to: szparagów, ogórków, cebuli, drzew owocowych, kwiatów i roślin leczniczych. Wici przyjmuje się do ubezpieczenia tylko w pierwszym roku ich uprawy, na dalsze zaś lata tylko za specjalną umową.

§ 3.

Winna latorośl, chmiel i wici mogą być przyjęte do ubezpieczenia tylko łącznie z ziemiopłodami kłosowemi i strączkowemi i to do wysokości 30% sumy ogólnego ubezpieczenia.

§ 4.

Oziminy są ubezpieczone tylko w roku sprzętu. Buraki są ubezpieczone dopiero od 1-go czerwca i tylko co do ilości, a nie jakości, jakoteż do wysokości 400 centnarów metrycznych na hektarze. Przy ubezpieczeniu traw i innych roślin pastewnych, o ile nie ubezpieczono wyraźnie dwóch lub więcej pokosów, albo jednego z późniejszych, ubezpieczony jest tylko pierwszy pokos. Przy ubezpieczeniu koniczyny nasiennej pokos, który się ubezpiecza na ziarno, musi być w umowie ozaczonym. Gdyby takiego oznaczenia nie było, uważa się za ubezpieczony na ziarno przy koniczynie czerwonej drugi pokos, przy innych gatunkach pierwszy.

§ 5.

Przy winnej latorośli są ubezpieczone tylko same grona co do ilości; szkody przed okwitnięciem i w czasie kwitnięcia, jakoteż szkody na łodydze zrządzone, nie będą wynagradzane.

II. Zakres odszkodowania.

§ 6.

Za szkody gradowe niedochodzące do 8% wartości plonu na poszczególnych łanach lub ich częściach Stowarzyszenie nie daje odszkodowania. Przy obliczeniu odszkodowania powyższe 8% uwzględnia się przy zbożach kłosowych i strączkowych — oddzielnie dla ziarna i słomy, przy włóknistych — oddzielnie dla nasienia i włókna, przy tytoniu — oddzielnie dla liści i dolnych i górych tak, że przy każdej z tych części szkody poniżej 8% się nie wynagradza.

§ 7.

Odpowiedzialność Stowarzyszenia za szkodę gradową kończy się z chwilą, gdy gdy ziemiopłady zostaną zwiezione do stodół lub ustawione w stogach. Za szkody powstałe w czasie t. z. „roszenia" lnu, Stowarzyszenie nie ponosi odpowiedzialności. Przy winnej latorośli ubezpieczenie ustaje z chwilą rozpoczęcia winobrania w odnośnej winnicy. Ostateczny termin, z upływem którego wszelka odpowiedzialność Stowarzyszenia wygasa, ustala się na dzień 20-ty października.

§ 8.

Wszystkie użyteczne w gospodarstwie części ziemiopłodów są objęte ubezpieczeniem, o ile w umowie inaczej nie zastrzeżono.

§ 9.

Przy obliczeniu odszkodowania podstawę stanowią wartości poszczególnych pozycyj w policie wymienione.

§ 10.

Termin przeprowadzenia oszacowania szkody wyznacza Stowarzyszenie stosownie do warunków rozwoju ziemiopłodów.

§ 11.

Jeżeli ubezpieczający życzy sobie łan uszkodzony gradem zużytkować niezwłocznie w inny sposób lub przeorać, winien to przy doniesieniu o szkodzie oświadczyć, wyrażając równocześnie zgodę na potrącenie z odszkodowania aż do jednej trzeciej jego wysokości. Gdy Stowarzyszenie żądanie to uwzględni, obowiązane jest oszacować szkodę najdalej w ciągu dwóch tygodni. Łany odnośne zostają z dalszego ubezpieczenia wyłączone.

§ 12.

Jeżeli ubezpieczone ziemiopłody ulegną ponownemu gradobiciu, ustala się łączną szkodę bez względu na przeprowadzone oszacowanie poprzednich szkód. Gdyby zaś odszkodowanie, przypadające za poprzednie szkody już

wypłacono, należy wypłaconą kwotę odjąć od ustalonej kwoty łącznej szkody.

B. Zawarcie ubezpieczenia.

I. Wniosek na ubezpieczenie.

§ 13.

Wniosek na ubezpieczenie ma być sporządzony na formularzu dostarczonym przez Stowarzyszenie, wypełniony dokładnie we wszystkich rubrykach i podpisany własnoręcznie przez ubezpieczającego właściciela, lub jego pełnomocnika. Jeżeli ubezpieczający nie jest właścicielem ziemiopłodów podanych do ubezpieczenia, musi to być wyraźnie we wniosku zaznaczone. W razie naruszenia powyższego obowiązku przez ubezpieczającego może Stowarzyszenie przed zajściem wypadku gradobicia wypowiedzieć umowę w ciągu miesiąca po dojściu do jego wiadomości tego naruszenia, chyba, że nie nastąpiło ono z winy ubezpieczającego. Jeżeli zaś wypadek gradobicia już nastąpił przed wypowiedzeniem ubezpieczenia, natenczas może stowarzyszenie odmówić odszkodowania chyba, że naruszenie powyższego obowiązku nie stało się z winy ubezpieczającego.Na żądanie Stowarzyszenia musi być przedłożone pełnomocnictwo. Przymusowi zarządcy winni również swojem pełnomocnitwem wykazać się na żądanie Stowarzyszenia.

§ 14.

Na dodatkowe ubezpieczenie przestrzeni jeszcze nieobjętej wnioskiem już nadesłanym, lub też nowego siewu na przestrzeni ubezpieczonej, potrzebny jest osobny pisemny wniosek. Jeżeli nowoposiane ziemiopłody są tego samego rodzaju, co ubezpieczone poprzednio, muszą być obowiązkowo ubezpieczone. Jeżeli to nie nastąpi w ciągu tygodnia po dokonaniu siewu, traci ubezpieczający prawo do odszkodowania całego zbioru odnośnego rodzaju zboża, aż do chwili dokonania dodatkowego ubezpieczenia.

§ 15.

Stowarzyszenie ma prawo odmowy przyjęcia ubezpieczenia bez podania jej powodów. Zawiadomienie o odmowej ma Stowarzyszenie obowiązek uczynić pisemnie, listem poleconym pod adresem wnioskodawcy w nieprzekraczalnym terminie trzech dni po wejściu wniosku do biur Stowarzyszenia. Odnośny kwit pocztowy stanowi wystarczający dowód dla Stowarzyszenia, że obowiązku powyższego dopełniło, bez względu na to, czy faktycznie doręczenie zawiadomienia wnioskodawcy nastąpiło, czy nie.

§ 16.

Jeżeli w ciągu trwania ubezpieczenia nastąpi zmiana własności majątku, w którym się znajdują ubezpieczone ziemiopłody, albo sprzedaż dbrowolna lub przymusowa tychże ziemiopłodów, natenczas nowy właściciel, względnie nowonabywca wchodzi w prawa i obowiązki dotychczasowego posiadacza, wynikające ze stosunku ubezpieczeniowego. O zmianie własności winno Stowarzyszenie być uwiadomione przez dawnego lub nowego właściele. Obaj oni odpowiadają solidarnie za należytość ubezpieczeniową, jeżeli ubezpieczenie trwało conajmniej jeden miesiąc, w ciągu którego Stowarzyszenie ponosiło odpowiedzialność za szkodę mogącą być zrządzoną przez gradobicie. Jeżeli ubezpieczenie nie trwało jeszcze miesiąca, może je nowonabywca wypowiedzieć. Te same przepisy obowiązują w razie przejścia prawa użytkowania ubezpieczonych ziemiopłodów w inne ręce wskutek umowy dzierżawnej i tp., jakoteż przymusowej administracji. W razie śmierci ubezpieczającego, wszelkie jego prawa i obowiązki, wynikające z umowy ubezpieczeniowej przechodzą w całej pełni na spadkobierców.

II. Czas trwania umowy ubezpieczenia.

§ 17.

Umowa ubezpieczenia od gradobicia zawiera się na jeden okres ubezpieczeniowy, obejmujący czas od 1-go kwietnia do 20-go października każdego roku. Nie przechodzi więc automatycznie na rok następny, względnie lata dalsze, lecz corocznie na podstawie złożonego nowego wniosku bywa zawierana, a temsamem nie wymaga wypowiedzenia i rozwiązaną być może tylko w wypadku, przewidzianym w § 16 i 51. Ubezpieczający jednak w Stowarzyszeniu corocznie przez nieprzerwany szereg lat, uzyskują począwszy od drugiego roku rabaty od 2% do 10%, rocznie i o 1% wzrastające niezależnie od przewidzianych w dalszych przepisach niniejszych warunków za t. zw. lata bez gradu.

III. Ubezpieczenie wielokrotne.

§ 18.

Bez zezwolenia Stowarzyszenia nie wolno ubezpieczać tych samych ziemiopłodów lub części tychże jednocześnie w innem Towarzystwie. Gdyby po zawarciu umowy ze Stowarzyszeniem okazało się, że te same ziemiopłody są również ubezpieczone gdzieindziej, umowa traci swoją ważność, a uiszczone należytości zostaną zwrócone.

IV. Ubezpieczenie całkowite lub częściowe.

§ 19.

Ubezpieczającemu przysługuje prawo ubezpieczenia w Stowarzyszeniu całkowitego zbioru lub też poszczególnych rodzajów ziemiopłodów. Z tego samego rodzaju ziemiopłodów nie może być jednak wyłączona część jego bez zezwolenia Stowarzyszenia; gdyby to nastąpiło, Stowarzyszenie nie jest obowiązane do wynagrodzenia szkody tegoż rodzaju ziemiopłodów, chyba, że ubezpieczający udowodni iż zaniedbanie to nie pochodzi z jego winy.

V. Ubezpieczenie ze słomą lub z jej wyłączeniem; ubezpieczenie roślin włóknistych i tytoniu.

§ 20

Ubezpieczający może ziemiopłody ubezpieczyć ze słomą lub z wyłączeniem słomy. Jeżeli we wniosku wyraźnie tego nie oznaczono, przyjmuje się, że ubezpieczenie obejmuje także i słomę.

§ 21.

Słomę ubezpiecza się tylko co do ilości, nie zaś co do jej jakości. Jeżeli pewien stopień jakości słomy ma być ubezpieczeniem objęty, należy to wyraźnie we wniosku zastrzec z podaniem celu użycia tej słomy. Wówczas składka za słomę w ten sposób ubezpieczoną podwyższa się o 10 procent

§ 22

Z sumy ubezpieczenia odlicza się na słomę:

a) przy zbożach kłosowych — 25%;

b) przy zbożach strączkowych i mięszankach, zawierających conajmniej 25% zbóż strączkowych — 20%;

c) przy innych ziemiopłodach nie odlicza się na słomę żadnego procentu.

§ 23.

Przy ubezpieczeniu z wyłączeniem słomy podwyższa się składka o tyle procentów, ile ich się odlicza na wartość słomy podług przepisów § 22-go.

§ 24.

Przy roślinach włóknistych przypada 70% na włókno, 30% na nasienie. Przy ubezpieczeniu samego tylko włókna podwyższa się składka o 30%. Przy tytoniu przypada na liście dolne 40%, na górne 60%; we wniosku należy określić jego przeznaczenie: do cygar, fajki, lub wąchania i oznaczyć cenę za jeden centnar metryczny.

VI. Suma ubezpieczenia.

§ 25.

Sumę ubezpieczenia określa sum ubezpieczający podług przewidywanej wysokości zbioru i cen zboża, starając się unikać podawania za wysokiej lub za niskiej wartości. Rada Zarządzająca Stowarzyszenia wyznacza corocznie przed 1-szym kwietnia najwyższe ceny ziemiopłodów za centnar metryczny (100 kilogramów) łącznie ze słomą, które zostaną podane do wiadomości ubezpieczających przez ogłoszenie w pismach i organach Stowarzyszenia. W toku trwania ubezpieczenia może być suma jego dodatko-

wym wnioskiem podwyższona, jeżeli jednak wniosek taki zostanie nadesłany po szkodzie gradowej, przyjęcie jego przez Stowarzyszenie nie wpływa na oszacowanie szkody.

§26.

Odpowiedzialność Stowarzyszenia sięga tylko do wysokości sumy ubezpieczenia, która stanowi umówioną granicę odszkodowania. Gdyby wysokość zbioru, podana we wniosku, okazała się przy szacowaniu szkody wyższą o 20% od rzeczywistego stanu, obniża się ubezpieczony zbiór do jego faktycznej wartości przy równoczesnem umniejszeniu składki.

VII. Ubezpieczenie ziemiopłodów już dotkniętych gradem.

§ 27.

Ziemiopłody uszkodzone przez grad przed złożeniem wniosku mogą być przyjęte do ubezpieczenia po oszacowaniu przez Stowarzyszenie pozostałości na koszt ubezpieczającego.

§ 27.

VIII. Dokument ubezpieczenia. Początek odpowiedzialności Stowarzyszenia.

§ 28.

Stowarzyszenie jest obowiązane doręczyć ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia (polisę) przez siebie podpisany. Polisa musi zawierać szczegóły co do sumy ubezpieczenia, zgodne z wnioskiem ubezpieczającego, termin rozpoczęcia się ubezpieczenia, a niniejsze ogólne warunki ubezpieczeń od gradobicia winny być trwale z nią złączone. W wypadkach, w których treść polisy różni się od treści wniosku, uważa się polisę mimo to za przyjętą, jeżeli Stowarzyszenie równocześnie zwróciło pisemnie uwagę wnioskodawcy na zaszłe zmiany w polisie, podając mu zarazem termin i skutki prawne, a tenże nie wniesie sprzeciwu w ciągu tygodnia po otrzymaniu polisy. Prawo ubezpieczającego jak i Stowarzyszenia do zaczepienia umowy z powodu pomyłki pozostaje nienaruszone.

§ 29.

W razie zaginięcia polisy Stowarzyszenie wyda ubezpieczającemu na żądanie duplikat, lub kopję tejże bez żadnych kosztów.

§ 30.

Odpowiedzialność Stowarzyszenia rozpoczyna się o godzinie 24-tej (12-tej w nocy) w dniu, w którym wniosek na ubezpieczenie, sporządzony zgodnie z przepisami niniejszych warunków, wpłynął do biur Stowarzyszenia.

IX. Wymiar składki za ubezpieczenie.

§ 31.

Dla obliczenia składek dzielą się ziemiopłody na następujące klasy:

Kl. I. Żyto, pszenica, jęczmień, łubin, soczewica, orkisz, mięszanki tychże zbóż ,kartofle, trawy i rośliny pastewne, o ile nie są uprawiane na nasienie

Kl. II. Owies, groch (z wyjątkiem grochu „Wiktorja" i grochu na konserwy), bobik, bób, peluszka, kukurydza, wyka, oraz mięszanki tych zbóż ze sobą i kłosowemi.

Kl. III. Groch „Wiktorja" i zboża olejne.

Kl. IV. Tatarka (hreczka, gryka), buraki pastewne i cukrowe, cykorja.

Kl. V. Fasola, strączkowa na konserwy, rośliny włókniste, mak, proso, kmin, nasienie buraków, trawy i rośliny pastewne, przeznaczone na nasienie.

Kl. VI. Winna latorośl, chmiel, wiklina, koszykarska, tytuń,

Zależnie od miejscowości w której znajdują się podane do ubezpieczenit ziemiopłody, Rada Zarządzająca Stowarzyszenia ustanawia corocznie na zasadzie statystyki stopy składki dla I. klasy ziemiopłodów; dla dalszych klas stopy te zwiększają się, a mianowicie:

dla kl. II. o 10 proc., dla kl. III. o 75 proc., dla kl. IV. o 100 proc., dla kl. V. o 200 proc., dla kl. VI. o 400 proc.

przyczem wszystkie stopy wyraża się w cyfrach oznaczających ilość pobrać się mających groszy składki od sta złotych sumy ubezpieczenia zaokrąglonych na 5 lub 0.

§ 32.

Składki na powyższych zasadach obliczane są stałe, t. z. bez przewidzianego zgóry poboru tak zwanych składek uzupełniańących. Wynikające jednak z ustroju Stowarzyszenia i przewidziane przepisem § 19-go Statutu, dodatkowe składki (dopłaty procentowe w stosunku do składek rocznych) mogą być w razie ewentualnego niedoboru i wyczerpania określonych pomienionym paragrafem funduszów na mocy uchwały Rady Zarządzającej Stowarzyszenia, zatwierdzonej przez Wydział Krajowy, ustanowione.

§ 33.

Ubezpieczający od gradu w tej samej miejscowości, którzy w ciągu ostatnich lat czterech nie otrzymali odszkodowania gradowego, ani też nie spowodowali kosztów oszacowania, otrzymują rabat od składki 5%, rabat ten zwiększa się o 1% w każdym roku dalszym, w którym Stowarzyszenie ani odszkodowania, ani kosztów oszacowania nie płaciło — do 10%; następnie w dalszych latach wolnych od gradu po 2% rocznie aż do 50%. W razie wypadku szkody gradowej lub poniesionych przez Stowarzyszenie kosztów oszacowań w roku, w którym był udzielony rabat taryfowy conajmniej 10%-wy, rabat ten w roku następnym odpada, a ubezpieczający uzyskuje prawo do rabatu dopiero po czterech łatach wolnych od gradu i kosztów oszacowania w wysokości 5%. Rabat zaś przewyższający 10% w takim wypadku zmniejsza się o 10%, a w następnych latach wolnych od szkody wzrasta w sposób wyżej określony. Rabaty za ubezpieczenie w Stowarzyszeniu przez nieprzerwany szereg lat przewidziane są w § 17-tym

Rabaty za lata bez gradu przywiązane są do miejscowości ubezpieczenia; rabaty zaś za nieprzerwane ubezpieczenie do osoby ubezpieczającego i przechodzą na jego prawnych spadkobierców.

X. Należytość za ubezpieczenie, — termin jej płatności.

§ 34.

Należytość za ubezpieczenie składa się:

a) ze składki, obliczonej na zasadach wyżej podanych,
b) z dodatku na fundusz rezerwowy, wynoszącego 10% od składki,
c) z dodatku na koszta administracyjne, wynoszącego 10% od składki,
d) z przewidzianej ustawą opłaty skarbowej (stemplowej) zaliczonej [illegible] poprzednich sum razem wziętych.

§ 35.

Całą należytość roczna za ubezpieczenie ubezpieczający jest obowiązany uiścić najpóźniej w dwa tygodnie po zawiadomieniu przez Stowarzyszenie o jej wysokości i w sposób przez Stowarzyszenie o jej wysokości i w sposób w sposób przez Stowarzyszenie wskazany, gotówką, lub wekslem, o ile na jego przyjęcie Stowarzyszenie się zgodzi, poczem polisa niezwłocznie zostanie mu wydaną. W razie bezskutecznego upływu tego terminu może Stowarzyszenie albo stosunek ubezpieczeniowy rozwiązać i polisę unieważnić, o czem ubezpieczającego listem poleconym winno zawiadomić i w takim razie odpowiedzialność jego za szkodę ewentualnie zrządzona ustaje, — albo też wdrożyć postępowanie sądowe w celu ściągnięcia należytości za ubezpieczenie w którym to wypadku odpowiedzialność jego za szkodę trwa w całej pełni. W ogólności ustala się, że odpowiedzialność Stowarzyszenia istnieje tak długo, dopóki polisa nie zostanie przez nie unieważniona i ubezpieczający o tem upoważnieniu pisemnie, listem poleconym nieuwiadomiony. Odnośny kwit pocztowy stanowi wystarczający dowód dla Stowarzyszenia, że wszelkie wyżej wy-

mienione zawiadomienia ubezpieczającego dokonane zostały, bez względu na to, czy doręczenie ich faktycznie nastąpiło czy nie.

§ 36.

Wspomniane wyżej w § 32-gim wynikające z ustroju Stowarzyszenia i przewidziane przepisem § 19 Statutu, dododatkowe składki obowiązany jest ubezpieczający uiścić niezwłocznie po ich ogłoszeniu przez Stowarzyszenie w „Monitorze Polskim" i pomorskich pismach urzędowych, najpóźniej zaś w terminie czterotygodniowym, po którego bezskutecznym upływie nastąpi ściągnięcie należytości pomienionych w drodze sądowej wraz z procentami, liczonemi po 1 od sta za każdy rozpoczęty miesiąc zwłoki od chwili przekroczenia terminu od chwili uiszczenia opłat.

C. Wypadek szkody gradowej.

I. Doniesienie o szkodzie gradowej.

§ 37.

O każym wypadku gradobicia, za który ubezpieczający zamierza żądać odszkodowania, winien on zawiadomić Stowarzyszenie listem poleconym natychmiast po dowiedzeniu się. Doniesienie to nie będzie uważane za spóźnione, jeżeli zostało wysłane w ciągu 4-ch dni po zajściu wypadku szkody.

Zawiadomienie wysłane pod innym adresem, a nie bezpośrednio do Stowarzyszenia, jest nieważnem, chyba, że pomimo uchybienia powyższym przepisom formalnym, istotnie weszło we właściwym czasie o biur Stowarzyszenia. Zawiadomienie o szkodzie musi zawierać datę i podpis, oznaczenie dnia i godziny gradobicia, uszkodzonych pozycyj i przypuszczalną wysokość szkody. Doniesienie powinno zawierać także ewentualne oświadczenie ubezpieczającego co do zamierzonego niezwłocznego zużytkowania łanów (por. § 11).

§ 38.

Przy szkodach zrządzonych przed 1 lipca może sobie ubezpieczający zastrzec późniejsze określenie wysokości szkody, co powinno jednak nastąpić nie później, jak w 12 dni od chwili gradobicia.

§ 39.

Zaniedbanie przepisów co do terminu doniesienia o szkodzie § 37) i jej wysokości (§ 38) pociąga za sobą utratę prawa do odszkodowania. Rada Zarządzająca Stowarzyszenia może jednak odszkodowanie to przyznać, jeżeli przekroczenie wyżej oznaczonych terminów nie wynosi ponad dni cztery, przy karnem potrąceniu ze sumy odszkodowania do 20%.

II. Obowiązki ubezpieczającego.

§ 40.

Ubezpieczający obowiązany jest do przeprowadzenia wszelkich robót rolnych, których wymaga potrzeba pielęgnacji i rozwoju przy chmielu, winnej latorośli, tytoniu, roślinach okopowych i burakach nasiennych. Pozatem przed ustaleniem szkody wolno przy uszkodzonych ziemiopłodach przedsiębrać bez zezwolenia Stowarzyszenia tylko takie prace, które według reguł racjonalnego gospodarstwa zaniechane być nie mogą. W szczególności ziemiopłody będące na pokosach, jeżeli zachodzi obawa porośnięcia, mogą być przekładane, wiązane i ustawiane.

§ 41.

Jeżeli uszkodzone przez grad ziemiopłody są dojrzałe do tego stopnia, iż zachodzi potrzeba nieodzowna żniwa lub uprzątnięcia, winien ubezpieczający tych czynności dopełnić; należy jednak pozostawić przynajmniej na czterech rogach i w środku uszkodzonego łanu nienaruszone przestrzenie o powierzchni 3-ch arów (300 metrów kwadratowych). Przy powierzchni całego łanu niżej dwóch hektarów, mogą te nienaruszone przestrzenie mieć rozmiary stosunkowo mniejsze, nie poniżej jednak 5 metrów kwadratowych.

§ 42.

Naruszenie przepisów powyższych daje Stowarzyszeniu prawo redukcji a nawet całkowitej odmowy odszkodowania. Ten skutek prawny nie nastąpi, jeżeli ubezpieczającemu nie można przypisać ani złego zamiaru, ani rażącego niedbalstwa, albo jeżeli naruszenie przepisów nie wpłynęło ani na ustalenie szkody, ani na rozmiar przypadającego ze strony Stowrzyszenia odszkodowania.

III. Oszacowanie szkody.

§ 43.

Wszelkie niżej wymienione czynności, związane z oszacowainem szkody gradowej mają się odbyć w porozumieniu z poszkodowanym i w jego obecności. W razie niemożności uczestnictwa w tych czynnościach winien poszkodowany wyznaczyć w tym celu swojego pełnomocnika.

O ile to nie nastąpi, oszacowanie odbywa się w nieobecności poszkodowanego. Poszkodowany obowiązany jest udzielić wszelkich wyjaśnień, potrzebnych do ustalenia wyskości odszkodowania, jak również umożliwić rzeczoznawcom przyjazd i odjazd na miejsce szkody przez dostarczenie podwód od i do stacji kolejowej, za co przysługuje mu prawo otrzymania zapłaty, podług ceny przez Radę Zarządzającą Stowarzyszenia corocznie wyznaczonej.

§ 44.

Ponieważ przy szkodach wczesnych dokładne oznaczenie straty wobec niedostatecznego jeszcze rozwoju ziemiopłodów nie jest możliwe, może Stowarzyszenie przed właściwem oszacowaniem zadządzić tymczasowe oględziny uszkodzonych łanów. Do oszacowania zaś właściwego wyznacza jednego lub dwóch rzeczoznawców. Oszacowanie to nie obowiązuje jeszcze Stowarzyszenia w ciągu następujących po niem trzech tygodni, w którym to okresie czasu może ono zarządzić rewizję jego. Po upływie trzech tygodni traci Stowarzyszenie prawo dokonania takiej rewizji. Jeżeli poszkodowany na wynik oszacowania po jego ewentualnej rewizji zgodził się, natenczas staje się ono dla obu stron obowiązujące.

§ 45.

Jeżeli wynik oszacowania zgody poszkodowanego nie uzyskał, przysługuje mu prawo żądania ponownego oszacowania, do dokaniania którego on sam wyznacza jednego rzeczoznawcę, Stowarzyszenie zaś drugiego. Gdyby tego wyznaczenia na termin umówiony do przeprowadzenia oszacowania poszkodowany nie dopełnił, lub o zjawienie się swojego rzeczoznawcy na miejscu i w terminie umówionym nie postarał się, natenczas drugiego rzeczoznawcę wyznacza Starosta Krajowy. Zgodne orzeczenie obu tych rzeczoznawców ustala wysokość szkody dla obu stron nieodwołalnie.

§ 46.

Jeżeli jednak rzeczoznawcy obaj nie uzyskają we wszystkich lub poszczególnych pozycjach porozumienia, natenczas ostateczne orzeczenie co do wysokości szkory następuje przez powołanie do komisji, mającej przeprowadzić oszacowanie obok tych dwóch rzeczoznawców, trzeciej osoby w charakterze rozjemcy. Rozjemcę obiera poszkodowany z pośród przedstawionych mu przez Stowarzyszenie trzech osób z grona „mężów zaufania", mianowanych przez Wydział Krajowy Pomorski na przedstawienie Rady Zarządzającej Stowarzyszenia. Gdyby poszkodowany wyboru tego odmówił, prawo jego dokonania przechodzi na Starostę Krajowego. Orzeczenie wydane przez tak utworzoną komisję jest dla obu stron obowiązujące.

§ 47.

Ubezpieczający od gradu w Stowarzyszeniu, którzy sami zostali dotknięci szkodą gradową jeszcze nie zlikwidowaną, nie mogą być użyci, ani jako rzeczoznawcy, ani rozjemcy przy innych szkodach.

§ 48.

Rzeczoznawcy stwierdzają najpierw, czy ubezpieczenie obejmowało cały wysiew jednego i tego samego rodzaju zboża a następnie obliczają:

a) jaka część danej pozycji przez grad uszkodzoną została,
b) jaki zbiór przypuszczalny byłby osiągnięty, gdyby grada nie było,
c) w jakim procentowym stosunku zbiór ten przez grad umniejszony został na ziarnie i na słomie,
d) przy szkodach oszacowanych na wyżej niż 80% ubezpieczenia, koszta sprzętu i omłotu zboża na podstawie cen i stosunków miejscowych, które od odszkodowania potrącone zostaną.

Samo dokonanie oszacowania nie stanowi jeszcze wystarczającego uprawnienia poszkodowanego do otrzymania odszkodowania.

IV. Koszta oszacowania.

§ 49.

Na pokrycie kosztów oszacowania potrąca się z ogólnej sumy odszkodowania 5%, jednakowoż nie wyżej, jak do równowartości 10 cent. żyta, obliczonych wedle cen maksymalnych w danym roku przy ubezpieczeniu obowiązujących; jeżeli jednak oszacowanie ostateczne musi być dokonane przy powołaniu rozjemcy (§ 46) potrącenie wynosi 10%, jednakowoż nie wyżej jak do równowartości 20 centnarów żyta, obliczonyh wedle cen maksymalnych w danym roku przy ubezpieczeniu obowiązujących. Gdyby oszacowanie wykazało, że szkoda zgłoszona nie nadaje się do odszkodowania winien ubezpieczający zwrócić Stowarzyszeniu rzeczywiste koszta poniesione skutkiem zarządzenia oszacowania.

V. Wypłata odszkodowania.

§ 50.

W przeciągu najwyżej jednego miesiąca po ostatecznem oszacowaniu poniesionej szkody gradowej doręcza się poszkodowanemu jej obliczenie i decyzję o jej wypłacie. Wypłatę odszkodowania zastrzega sobie Stowarzyszenie w 2-ch ratach: 50% przed 15-ym października, dalsze zaś 50% przed upływem miesiąca grudnia. W miarę możności wypłaty te Stowarzyszenie uskuteczni wcześniej.

O ile poszkodowany nie zadysponuje kwotą odszkodowania w inny sposób, zostanie ona przekazana przez Stowarzyszenie za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności pod jego adresem i na jego koszt.

Z kwoty odszkodowania potrąci Stowarzyszenie oprócz określonych § 49-ym kosztów oszacowania, 5% na fundusz rezerwowy i ustawą przepisany procent należytości skarbowej (stemplowej). Ponadto ma Stowarzyszenie prawo potrącenia z odszkodowania wszelkich swoich pretensyj pieniężnych z tytułu umowy wynikających, bez względu na termin płatności.

D. Przepisy prawne.

I. Podanie okoliczności niebezpieczeństwa przy zawarciu umowy.

§ 51.

Jeżeli ubezpieczający przy zawarciu umowy odpowiedział nieprawdziwie lub niedokładnie na zawarte w formularzu wniosku lub wystosowane do niego w innej formie pisemnej zapytania co do okoliczności mających istotny wpływ na ocenienie stopnia niebezpieczeństwa, wówczas Stowarzyszenie może rozwiązać umowę. Każda okoliczność o którą Stowarzyszenie w powyższy sposob zapytywało, uważa się w razie wątpliwości za istotną.

O ile Stowarzyszenie w powyżej przepisany sposób lub też wogóle nie zapytywało o takie okoliczności, wolno Stowarzyszeniu rozwiązać umowę tylko wtedy, gdy ubezpieczający ważną jakąś okoliczność wpływającą na zwiększenie stopnia niebezpieczeństwa podstępnie zataił lub wskutek rażącego niedbalstwa niezgodnie z prawdą podał.

O rozwiązaniu umowy Stowarzyszenie musi oznajmić ubezpieczającemu na piśmie w ciągu miesiąca po otrzymaniu wiadomości o wadliwości zeznań. Oznajmienie o rozwiązaniu umowy zwalnia Stowarzyszenie od obowiązku odszkodowania, nawet gdyby wypadek gradobicia wydarzył się przedtem.

Rozwiązanie umowy nie jest możliwe, jeżeli Stowarzyszenie, przyjmując wniosek, wiedziało o wadliwości zeznań, albo jeżeli ubezpieczający nie ponosi winy nieprawdziwej lub niedokładnej odpowiedzi, lub wreszcie jeżeli zatajona albo nieprawdziwie lub niedokładnie podana okoliczność, dotycząca niebezpieczeństwa, nie wywarła wpływu na rozmiar odszkodowania, chyba, że ubezpieczający dopuścił się podstępu.

II. Zasady ogólne.

§ 52.

O wszelkich szczegółach zwiększających stopień niebezpieczeństwa, jakoteż dotyczących wielkości i rodzaju mających się ubezpieczyć przestrzeni, oraz gradobicia, obowiązany jest ubezpieczający donieść pisemnie Stowarzyszeniu zgodnie z prawdą i sumieniem, pod rygorem skutków prawnych.

§ 53.

O ile warunki ubezpieczeń postanawiają, iż niezastosowanie się do przepisów w nich zawartych pozwala Stowarzyszeniu na zerwanie umowy, albo zwalnia je zupełnie lub częściowo od obowiązku odszkodowania, a dotrzymanie tych przepisów obowiązywało przed wypadkiem szkody gradowej, to niezastosowanie się do przepisów pozostaje bez skutków prawnych, gdy nie pochodzi z udowodnionej winy ubezpieczającego. Jeżeli dopełnienie pomienionych przepisów obowiązywało po zajściu szkody gradowej, pozostaje również bez skutków prawnych, gdy nie nastąpiło rozmyślne ich przekroczenie lub niedbalstwo.

III. Czasowe ograniczenie roszczenia w razie odmowy odszkodowania. Przedawnienie.

§ 54.

W razie odmowy odszkodowania ubezpieczający może dochodzić swoich pretensyj w drodze sądowej w nieprzekraczalnym terminie, sześciu miesięcy od daty otrzymania osobiście lub przez swego uprawnionego zastępcę ostatecznej odmownej odpowiedzi Stowarzyszenia zawierającej umotywowane jej powody, z zaznaczeniem terminu i skutków prawnych połączonych z jego upływem. Gdyby we wspomnianej odmownej odpowiedzi nie zwrócono uwagi na te okoliczności, powyższy 6-cio miesięczny termin nie biegnie. Jeżeli w ciągu tego terminu ubezpieczający nie wystąpi sądownie o odszkodowanie, Stowarzyszenie wolne jest od odpowiedzialności.

§ 55.

Wszelkie pretensje wzajemne z tytułu umowy ubezpieczenia ulegają przedawnieniu po upływie trzech lat od końca roku kalendarzowego, w którym powstały. Jeżeli jednak pretensja została już Stowarzyszeniu zgłoszona, wówczas wstrzymuje się bieg przedawnienia aż do nadejścia pisemnego rozstrzygnięcia ze strony Stowarzyszenia. Niepodjęte odszkodowania przepadają w ciągu lat 5-ciu od chwili ich przyznania przez Stowarzyszenie na jego korzyść.

IV. Właściwość sądu. - Zmiana miejsca zamieszkania.

§ 56.

Wszelkie sprawy sądowe przeciw Stowarzyszeniu, wynikające z umowy ubezpieczenia, mogą być wnoszone do właściwego sądu w Toruniu, jako siedzibie Stowarzyszenia.

§ 57.

Sprawy sądowe przeciwko ubezpieczającemu mogą być wytaczane w sądzie tego okręgu, w którym znajduje się miejsce zamieszkania ubezpieczającego, względnie w którym znajdują się ubezpieczone objekty.

§ 58.

Jeżeli ubezpieczający zmienił miejsce zamieszkania lecz nie doniósł o tem Stowarzyszeniu, natenczas **wszelka**

korespondencja polecona i awizacje sądowe wysłane pod adresem ostatniego, znanego Stowarzyszeniu miejsca zamieszkania, uważane będą za prawnie doręczone.

58.

Odpis.

Ministerstwo Skarbu
Państw. Urząd Kontroli Ubezpieczeń
L. 1285/U. U./III.

Warszawa dnia 9. kwietnia 1927.

POSTANOWIENIE.

Na zasadzie § 15 ustawy z dnia 25 lipca 1910 r. o publicznych zakładach ubezpieczeń od ognia (Pr. Dz. U. str. 211) oraz art. 1 ustawy z dnia 26 września 1922 r. o opłacie za nadzór nad zakładmi ubezpieczeń zatwierdzam następujące zmiany statutu Pomorskiego Stowarzyszenia Ubezpieczeń od Ognia w Toruniu.

1. W tytule, w paragrafach 1 i 5 ustęp trzeci zmienia się nazwę zakładu z dotychczasowej „Pomorskie Stowarzyszenie Ubezpieczeń od Ognia z siedzibą w Toruniu" na „Pomorskie Stowarzyszenie Ubezpieczeń w Toruniu".

2. W § 3 zdanie 2, ustęp trzeci otrzymuje następujące brzmienie. Pozatem Instytucja ma prawo ubezpieczać ruchomości od strat wynikłych z wyżej wymienionych przyczyn oraz rozszerzyć swoją działalność ubezpieczeniową na inne działy ubezpieczeń za zezwoleniem państwowej władzy nadzorczej (§ 33).

3. W § 3 ustęp czwarty otrzymuje brzmienie następujące: „Instytucja ma prawo wchodzić z innemi instytucjami ubezpieczeniowemi w stosunki reasekuracyjne i koasekuracyjne".

4. W § 12 słowa „i od kradzieży przez włamanie" zastępuje się słowami „i składek w innych działach ubezpieczeń".

5. W § 6 ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące: „Wybór dyrektora generalnego oraz jego zastępcy wymaga zatwierdzenia Ministerstwa Skarbu (Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń)".

6. W § 15 punkt 14 cyfry „500.000 marek" i „50.000 marek" zmienia się na „50.000 złotych" i „10.000 złotych".

7. § 33 otrzymuje brzmienie następujące: „Państwowy nadzór nad Instytucją wykonuje Minister Skarbu (Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń) w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych".

Minister Skarbu:
(—) G. Czechowicz.

Czcionkami Drukarni Robotniczej W. Pawlak i S-ka w Toruniu